

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR EMÅFÖRBUNDET 2005

Styrelsen får härmed avge följande verksamhetsberättelse

1. Allmänt

Medlemskapet i förbundet för de organisationer som ingår i förrättningen om vattenförbund som gjordes 1994 är obligatoriskt liksom de ekonomiska förpliktelser som hör samman med detta. Förvaltningen skall ske i enlighet med lagen om vattenförbund och lagen om förvaltning av samfällighet. För övriga organisationer är medlemskapet frivilligt. För närvarande har förbundet 6 frivilliga medlemmar, se bil 1. medlemsförteckning.

2. Styrelse mm.

Emåförbundets ordinarie styrelse har från årsstämman 2005-04-22 bestått av:

Ordinarie ledamöter

Anders Gustafsson	Eksjö Kommun
Folke Karlsson	Högsby Kommun
Lars Göran Ekevid	Vetlanda Kommun
Tomas Söreling	Hultsfreds Kommun
Åke Berg	CF Berg & Co AB
Peter Görfelt	Södra Cell Mönsterås AB

Vakant	
Lars Sandberg	Länsstyrelsen i F län
Stefan Svenaeus	Länsstyrelsen i H län
Uno Björkman	Naturkyddsf. i F län
Göran Ulfsparre	Gustaf Ulfsparres stiftelse

Anders Grennborg	Södra Skogsägarna
Gunnar Pleijert	Jordbruk/Tigerstads kanal

Personlig ersättare

Greger Phalén	Nässjö Kommun
Sivert Carlsson	Mönsterås Kommun
Leif Jardbring	Vetlanda kommun
Lars Aronsson	Oskarshamns Kommun
Niclas Moberg	Bruza Timber AB
Leif Lorentzon	Vetlanda Energi och Teknik AB

Cambell Svensson	Fortum
Bo Landholm	Länsstyrelsen i F län
Ulf Färnhök	Länsstyrelsen i H län
Torsten Ungaäter	Hembygds. i H län
Lennart Svärth	Fiskevattenägareförbundet

Stefan Johansson	Skogsvårdsstyrelsen
Patrik Evertsson	Jordbruk/LRF

Ordförande:

Anders Gustafsson Eksjö Kommun

Vice ordförande:

Lars-Göran Ekevid Vetlanda Kommun

Arbetsutskott

Anders Gustafsson Eksjö Kommun
 Lars-Göran Ekevid Vetlanda Kommun
 Lars Sandberg Länsstyrelsen i Jönköpings län
 Gunnar Pleijert Jordbruk/Tigerstads kanal

Revisorer:

Gunnel Stark Hultsfreds Kommun
 Magnus Johansson Emåns bevattningsförening

Revisorersättare

Lennart Jönsson Solgens regleringsföretag

Valberedning:

Sivert Bergström Emåns fiskevårdsområdesförening, sammankallande
 Bernhard Jaldemark Länsstyrelsen i Jönköpings län
 Yngve Svensson LRF
 Per Owe Hemmingsson LRF

Kansli:

Bo Troedsson har varit sekreterare och ansvarig för kansliet i Vetlanda.
 Ekonomikontoret i Vetlanda Kommun har ansvarat för Emåförbundets ekonomihantering.

Styrelsesammanträden:

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 5 sammanträden

2005-02-11	Länsstyrelsen i Kalmar län
2005-03-17	Länsstyrelsen i Jönköpings län
2005-05-27	Södra Cell Mönsterås AB
2005-09-13	Trollebo Kurs och Konferens
2005-12-02	Sävsjö avloppsreningsverk

Figur 1. Styrelsemötet i Trollebo 2005-09-13.

Arbetsutskottet har under året haft 4 sammanträden

2005-01-14, 2005-06-14, 2005-08-24, 2005-11-07

Årsstämma:

2005-04-22 Emåns Ekomuseum, Bodafors

3. Ekonomi

Ekonomiska redovisningen bifogas.

4. Revision

Emåförbundets verksamhet har granskats av förbundet utsedda revisorer. Revisionsberättelsen bifogas.

5. Emåförbundets verksamheter

Kanslifunktion

Bo Troedsson har under året haft ansvaret för Emåförbundets kanslifunktion. Under 2005 har verksamheten bedrivits enligt följande:

Etablering och organisation:

Emåförbundets verksamheter är sedan första mars koncentrerade till Vetlanda. Förbundet hyr kontorslokaler och köper IT-tjänster, telefoni och ekonomihantering av Vetlanda Kommun. Emåkontoret är placerat på tredje våningen i kommunhuset, där förbundet har tillgång till 4 kontorsrum plus ett litet förråd.

Bemanningen under året har varit:

Bo Troedsson	(verksamhetsansvarig, Svartsjösanering, ENMaR, administration), 95%.
Peter Johansson	(Recipientkontroll, sjökalkning, ENMaR, fiskegruppen, biotopvård) 55% (1/3 – 31/12).
Hans Månson	(Ekoturum Emåbygd, LBU) 100% (1/5 – 31/12).
Thomas Nydén	(ENMaR) 50% (1/9 – 31/12).

Internationellt samarbete: Emåförbundet sökte i februari medlemskap i UNESCO:s HELP-organisation (Hydrology for the Environment Health and Policy). Vi har sedan dess antagits som en "HELP river basin" och ingår nu i ett nätverk av ett 70-tal avrinningsområden i olika delar av världen. ENMaR-projektet och IWRM-projekt tillsammans med Ramboll Natura som redovisas mer ingående längre fram.

Kunskapsspridning, information och marknadsföring: Emåförbundets utmärkelse Vattendroppen delades ut till Metsä-Tissue AB och Jan Eklund i samband med årsmötet 22/4.

Broschyren om ekomuseet Ekoturum Emåbygd som tryckts inom ramen för avslutat Mål2-projekt distribuerades till ekoturumnätverkets medlemmar, kommunernas turistbyråer och andra turistaktörer inom Emåområdet.

Styrelsen och Emåkontoret har tagit fram ett förslag till ny hemsida för Emåförbundet som kommer att vara tillgänglig på adressen www.eman.se från april 2006. Arbetet med utveckling av den nya hemsidan har beställts hos Music Link i Hultsfred.

Recipientkontrollen

Uppföljning av vattenkvaliteten i Emån sker bland annat inom ramen för den samordnade recipientkontrollen. Detta program avser kontroll av olika verksamheters effekter i Emåns avrinningsområde. Programmet är avsett att beskriva den samlade påverkan på vattendragen och syftar således inte i första hand till att påvisa alla enskilda anläggningars inverkan.

Syftet med den samordnade recipientkontrollen är att:

- Åskådliggöra större ämnestransporter och belastningar från enstaka föroreningskällor inom ett vattenområde.
- Relatera tillstånd och utvecklingstendenser med avseende på tillförda föroreningar och andra störningar i vattenmiljön till förväntad bakgrund och/eller bedömningsgrunder för miljökvalitet.
- Belysa effekter i recipienten av föroreningsutsläpp och andra ingrepp i naturen.
- Ge underlag för utvärdering, planering och utförande av miljöskyddande åtgärder. Tillsammans med kalkeffektuppföljningsprogrammet finns cirka 175 provpunkter i sjöar och vattendrag inom avrinningsområdet

Gällande avtal

Gällande avtal med Vetlanda Energi och Teknik AB löpte till och med 2005. På grund av förväntade förändringar av parameterlistor och provtagningsstationer i samband med införandet av EU:s ramdirektiv för vatten, förlängdes gällande avtal att gälla även under 2006. De nya förutsättningarna förväntas vara klara under första halvåret 2006. Ett förfrågningsunderlag för anbudsgivning för kommande period kommer att skickas ut så snart de nya förutsättningarna är klara.

Kostnad

Kostnadsfördelningen för recipientkontrollprogrammet varierar beroende på provtagningsintervaller inom olika provtagningsområden som exempelvis bottensediment, bottenfauna och fiskundersökningar. I kontrollprogrammet ingår också vattenflödesberäkningar från SMHI, miljögiftundersökningar mm. Totalkostnaden inklusive moms var 1 159 760 kronor.

Redovisning

Emåförbundet svarar för sammanställningar, redovisningar och dataleverans till Statens Lantbruksuniversitets dataserver samt för kvalitetssäkring av materialet. Hemsidan och dataservern på Statens Lantbruksuniversitet uppdateras kontinuerligt. Sök analysresultat via vår hemsida, www.eman.se.

Miljögifter

Kompletterande undersökningar till recipientkontrollprogrammet har bestått av provtagning av inkommande avloppsvatten från Hultsfred, Virserum och Landsbro avloppsreningsverk samt sediment i respektive recipient.

Kostnaden är 60 000 kr för Emåförbundet som en delfinansiering av totalt 140 000 kr för hela Jönköpings och Kalmar län.

Prover har tagits för analys av antibiotika, antiinflammatoriska ämnen, hormoner och parabener. Sammanställning och utvärdering är ej klara.

Vattenhushållning

Under året har Emåförbundet fortsatt arbetet med flödes- och nivåmätning i Emåsystemet vid 16 flödesmättnings- och fem nivåmättningsstationer. Ytterligare 5 flödesmättningsstationer och 2 nivåmättningsstationer har etablerats. Alla stationer är ännu ej i drift på grund av att tillförlitliga avbördningskurvor ej kunnat göras. Stationerna tas i drift under första halvåret 2006. Ytterligare 2 till 3 nivåmättningsstationer beräknas tas i drift under 2005. För att ge ett bättre underlag för reglering av sjömagasinen har ett arbete påbörjats för att bygga ut ett nät av nederbörds-mättningsstationer i avrinningsområdet. Arbetet beräknas vara klart under 2006. Då skall 10 nederbörds-mättningsstationer vara i drift.

Förhandlingar har under året pågått mellan Emåförbundet och SMHI, som i korthet innebär att Emåförbundet skall leverera flödesdata en gång per dygn från 3 flödesmättningsstationer. Som kompensation skall SMHI ta fram avbördningskurvor till fyra av de mätstationer som omnämns i första stycket. Avtalet har ännu ej kunnat undertecknas på grund av olika syn på innehållet mellan parterna.

Figur 2. Flödesmättningsstationen i Kråketorp.

Ett förberedande ”älvgruppsarbete” har pågått under 2005 för att få till stånd en bättre beredskap och ett bättre samarbete mellan olika aktörer vid extrema hög- och lågflödessituationer. Ett viktigt syfte är att bygga upp en samlande databank som innehåller uppgifter om vattendomar, dammrättigheter, kontaktpersoner, vattenvolymer och vattenhastigheter med mera. Samarbetet samordnas av Emåförbundet tillsammans med länsstyrelsernas krisledningsansvariga och räddningstjänsterna.

Under 2005 har arbetet med att skapa finansiering för tjänsten som vattenregleringssamordnare ("vattendirigent") slutförts. Den årliga kostnaden är beräknad till 750 000 kronor. Denna kostnad kommer att delas mellan Södra Cell Mönsterås AB, Nässjö, Eksjö, Vetlanda, Hultsfred, Högsby, Mönsterås och Oskarshamns kommuner samt länsstyrelserna i Jönköping och Kalmar. Se tabell 1. Rekryteringen av tjänsten påbörjades under hösten. Platsannons var införd i Ny Teknik, Naturvetare, Vattenbyggaren plus arbetsförmedlingen. 24 ansökningar har kommit in och urvalsprocessen beräknas vara avslutad i januari 2006. Tjänsten beräknas vara tillsatt och fungerande den 1 april 2006.

Tabell 1. Kostnadsfördelningen för finansiering av tjänsten som vattenregleringssamordnare.

Finansiär	SEK
Södra Cell Mönsterås AB	350 000
Vetlanda Kommun	50 000
Eksjö Kommun	30 000
Nässjö Kommun	10 000
Hultsfreds Kommun	50 000
Högsby Kommun	50 000
Mönsterås Kommun	40 000
Oskarshamns Kommun	20 000
Länsstyrelsen i Jönköpings län	50 000
Länsstyrelsen Kalmar län	50 000
Recipientkontrollen	50 000

Samverkansorgan

Emåförbundet har under 2005 tecknat avtal med beredningssekretariaten vid Länsstyrelserna i Jönköpings och Kalmar län om ett projekt att uppdatera den områdesbeskrivning som gjordes i Emåprojektets regi under 1996 och 1997. Arbetet skall utmynna i en "karaktäriseringsrapport" för Emåns avrinningsområde. Avrinningsområdet skall indelas i så kallade vattenförekomster. Dessa vattenförekomster skall sedan bedömas och klassas i den ekologiska status förekomsten tillhör. Arbetet kommer att genomföras under 2006.

Vi har vidare utgjort remissinstans för Naturvårdsverkets handbok.

Vid marknadsföringen av Ekoturum Emåbygd har vi samverkat med Emåkommunernas turistbyråer och med Högländets Turism.

Vid planeringen av det fortsatta jord- och skogsbruksarbetet har vi samarbetat med LRF, Hus-hållningssällskapet i Kalmar och Kronobergs samt Jönköpings län, och SÖDRA.

Med anledning av implementeringen av ramdirektivet för vatten samarbetar vi med Vattenmyndigheten för Södra Östersjön, Naturvårdsverket, Sveriges Kommuner och Landsting samt med INTERREG-projektet SEAGULL.

Inom ramen för vårt fiskvägsprojekt har vi samarbetat med Karlstads universitet, Fiskeriverket, Fliseryds sportfiskeklubb, Gustav Ulfsparrs Stiftelse och Mönsterås kommun.

I samband med planeringen av tjänsten som vatterregleringssamordnare har vi samarbetat med Södra Cell Mönsterås, Länsstyrelserna i Jönköping och Kalmar, räddningstjänsterna i avrinningsområdet och kommunerna i avrinningsområdet.

Inom ramen för ENMaR projektet har Emåförbundet ett samarbete med turistbyråerna, driftavdelningar och planeringsavdelningar i kommunerna och vattendragsgrupper i delar av avrinningsområdet.

Samverkan mellan fiskeentreprenörer har inletts i samband med LBU projektet.

Näringsliv

Fisk och fiskevård

Fiskegruppen har haft tre möten under året. Fiskegruppen arrangerade också ett möte med ”fiskvägs-kommunerna” i maj där en förlängning av driftavtalet på Finsjö omlöpen diskuterades. Kommunerna ställde sig bakom att förlänga avtalet fram till dess vattenflödet fastställts i vattendom. Arbetet med att ta fram underlag till en omprövning av vattendomarna vid Finsjö kraftverken har påbörjats under året. I slutet av 2005 avslutades så den långa och segdragna processen med Emsfors kraftstation, då det stod klart att staten fick köpa loss kraftverket. Förhoppningsvis kan nu den vandrande fisken i Emån gå mot en ljusare framtid. En hel del fiskevårdsarbete har utförts under året i Emån. Några exempel är: åtgärder vid kraftverkens isutskov för att få ut smolten säkrare, fiskvandringssstudierna har avslutats (O.Calles, Karlstads Universitet), elfiskeundersökningar och lekprovfiske röding i Mycklaflon, fiskvägar i Silverån och Gnyltån m.m.

Jord- skog

Emåförbundet har under året bildat en jord- och skogsgrupp som ska medverka i planeringen för att engagera jord- och skogsbrukare i vattenplaneringen och implementeringen av ramdirektivet för vatten. Gruppen har träffats två gången under året.

Ekoturum Emåbygd

Nätverket har uppdaterats i sin helhet. Det vill säga att samtliga turistmål i Ekoturum Emåbygd har besökts. I samtliga fall har korrigeringar gjorts vad beträffar telefonnummer, öppettider etc. En enkel trycksak togs fram och bladades in i broschyren som togs fram till föregående säsong. Broschyrbeståndet hos besöksmålen inventerades och kompletterades inför sommarsäsongen 2005.

Efter turistsäsongen 2005 har en uppföljning gjorts beträffande besöksantal och noteras kan att Ekoturums 27 besöksmål har haft cirka 200 000 besökare. Den vanligaste frågan från besökande turister är ”Var kan man fiska?”

LBU

Mot bl.a. bakgrund av ovanstående har Emåförbundets styrelse och projektansvarige beslutat att den huvudsakliga inriktningen för LBU-projektets arbete skall vara att främja och tillgängliggöra sportfisket i Emåns avrinningsområde. De bästa och kunnigaste sportfiskeentreprenörerna i Emåns avrinningsområde har kontaktats och tillfrågats om dom vill ingå i ett väl sammansvetsat entreprenörsnätverk. De fiskeentreprenörsföretag som ingår i nätverket, som går under namnet ”Fiskenätet”, är till antalet 11 och alla är lokaliserade till landsbygden.

För att förankra Fiskenätet mentalt och socialt till ett team genomfördes en studieresa till Shannonområdet, Irland mellan den 19 – 24 nov. 2005. Förutom att svetsa ihop Fiskenätet var avsikten att ta lärdom av Shannonområdets mångåriga erfarenheter i turistantering när det gäller sportfiske och upplevelseturism. Kan noteras att studieresan var mycket givande och stimulerande. Arbetet att anpassa erfarenheterna till våra förhållanden är igång och förutsättningarna är mycket goda inte minst med tanke på entusiasmen från Fiskenätet. Det gemensamma kunnandet är oerhört stort och alla kommer att backa varandra både turistiskt och kompetensmässigt.

Uppdrag och projektverksamhet

Svartsjöprojektet

Under 2006 och 2007 kommer Övre och Nedre Svartsjön i Pauliströmsåns avrinningsområde att saneras från pappersfiber som innehåller kvicksilver. Emåförbundet har under året tecknat ett avtal med Hultsfreds kommun om att genom Bo Troedsson ansvara för entreprenad- och miljökontrollen under saneringen.

Deponiområdet och hamnar i Övre och Nedre Svartsjön har färdigställts. Mätutrustning för miljökontrollen har köpts in och intrimningen av mätutrustningen inför muddringsstarten i april 2006 har inletts.

Figur 3. Iordningsställande av deponibotten.

SIDA-kursen Integrated Water Management

Emåförbundet har tillsammans med Ramboll Natura arrangerat en kursvecka med inriktning mot avrinningsområdesvis vattenplanering och sakägarmedverkan. 30 personer från 19 olika länder utanför Europa deltog. Kursen hölls på Ädelfors Folkhögskola. Under den kursveckan har deltagarna haft växelvis föreläsningar, sakägarseminarier och studiebesök i Emåområdet. Kursen kommer att genomföras i ytterligare två omgångar, 2006 och 2007.

ENMaR

Emåförbundet medverkar från och med 2005 i Interreg IIC-projektet ENMaR (European network for municipalities and rivers) tillsammans med Spanien, England, Tyskland och Lettland. Arbetet bedrivs inom fyra olika komponenter; turism, fysisk planering, vattenservice och jord- och skogsbruk. Syftet med projektet är dels att bilda nätverk mellan länderna och mellan de olika komponenterna och dels att skriva en "guide book" som för 2005 ska beskriva skillnaderna i förutsättningar i de olika länderna. Under 2006 kommer andra aspekter beskrivas. Internationella möten har hållits i Hannover i Tyskland och i Lugo i Spanien. Regionala möten i Emåområdet har genomförts för fysisk planering och vattenservice i juni och för turism och jord- och skog i december. För fiskets del har vi valt att fokusera på fisketurismen eftersom vi upplever att Emån har en stor utvecklingspotential och är ett område där Emåförbundet kan hjälpa till. Vi hoppas på så sätt kunna dra fördelar av ENMaR projektet och styra arbetet till sådant vi har nytta av inom Emån.

Figur 4. Regionalt ENMaR-workshop om turistfrågor i Hultsfred.

Samordnad sjökalkning

Emåförbundet administrerar kalkningsverksamheten i Vetlanda och Eksjö kommuner. Ett avtal på två år har tecknats. Länsstyrelsen i Jönköpings län skall under vintern utvärdera kalkningsverksamheten i Emån, måluppfyllelse och justering av kalkdoser m.m. därefter skall en ny kalkplan för tre år tas fram av Emåförbundet. Styrkan är att vi då greppar hela kalkningen i Jönköpings län och kan se avrinningsområdet som en helhet. Vinster ligger också i att man kan upphandla större kalkmängder och därmed nå bättre kostnadseffektivitet. Under hösten 2005 har cirka 820 ton kalk spridits i sjöar och våtmarker i Vetlanda och Eksjö kommuner.

Externa uppdrag

Miljökontroll för timmerbevattning i Mörlunda

Under året har Emåförbundet ansvarat för miljökontrollen för CF Bergs & CO:s timmerbevattning i Mörlunda.

Fiskevård

Emåförbundet har utfört en rad olika fiskevårdsuppdrag under 2005. Uppdragsgivare har varit:

Marks kommun

Konsultation åtgärder i en havsöringsbäck (Viskan), etablering av kantzoner och biotopvård.

Jönköpings kommun

Åtgärder vid två vägtrummor i Nissan. Skapande av en fiskväg i Lillån Huskvarna.

Nässjö kommun

Medhjälp vid sjöprovtagning.

Vetlanda kommun

Åtgärder vid två vandringshinder i Gnyltån. Projektledning, fiskvägsbyggnation vid omlöp Mela kvarn och Flenshults kvarn.

Värnamo kommun

Konsultation åtgärder i omlöp vid Ohs kraftstation.

Länsstyrelsen Örebro län

Biotopvårdsåtgärder i Lillsjöbäcken. Åtgärder vid 5 vägtrummor och utläggning av lekgrus.

Länsstyrelsen Östergötlands län

Medhjälp biotopvård Ålebäcken, viktigt reproduktionsområde för Vätteröring och harr.

Länsstyrelsen Jönköpings län

Elfiskeundersökningar i Bordsjöbäcken, flyttning av fisk.

Skogsvårdsstyrelsen

Framtagandet av studiepärm till kurskvällar för markägare i projekt Life for water. Ansvar för en utbildningskväll, skyddszonernas betydelse för vattendraget och fiskevård.

Sveaskog AB

Biologisk återställning i Silverån, byggande av omlöp, biotopvård, elfiske och flyttning av öring.

Vetlanda 2006-04-28

Anders Gustafsson
Ordförande

Bo Troedsson
Förbundsdirektör